




#### Algemene Marktsituatie




De marktprijzen bleven dalen in maart en ook verder in april. Het weer is niet echt om naar huis over te schrijven qua temperatuur en aantal zonnige uren, echter zien we geen rare opwaartse bewegingen in de markten op dit moment door het iets koudere - en natte weer t.o.v. voorgaande jaren. De gasopslagen in Nederland zijn 60,4% gevuld per 11 april en minister Jetten heeft al aangegeven de portemonnee weer te trekken voor een afdoende vullingsgraad naar de komende winter toe. Dit zorgt voor best wat rust in de markt en zelfs de toekomstige kwartalen handelen weer op rustigere niveaus dan een aantal weken terug. De stijging van de komende kwartalen kwam voornamelijk door stakingen in Noorwegen en in Frankrijk waardoor er minder productie van gas was in Noorwegen en in Frankrijk minder import (inklaring) was van LNG schepen - al lijken de stakingen nu voorbij weten we het met de Fransen natuurlijk nooit.




De markten zijn onrustig de laatste tijd. Olie stijgt door de productiebeperkingen vanuit de OPEC+ landen om de prijs weer omhoog te krijgen - doordat de vraag nu nog achterblijft wereldwijd. Op dit moment zien we wel dat de Chinese economie weer met 4,5% is gegroeid in het eerste kwartaal (23) versus een groei van 2,9% in het laatste kwartaal van vorig jaar. De inflatie in het VK blijft de koploper in Europa met 10,1% en de Bank of England zal waarschijnlijk de rente verhogen in mei. In Nederland zagen we een inflatie van 4,5% in maart, wat een forse daling is t.o.v. de voorgaande periode, maar nog steeds zien we consumentenprijzen stijgen en ook steeds meer stakingen (gerelateerd aan loonstijgingen) waardoor we kunnen verwachten dat de rente in mei in de Eurozone zal stijgen.



De gas spotprijs blijft dalen ook al is het iets kouder dan seizoensgemiddeld en ook t.o.v. de voorgaande jaren. De vraag voor verwarmingsdoeleinden is dus iets hoger dan voorgaande jaren, maar de industrie vraag is enorm gedaald dit jaar waardoor ook de spotprijzen laag blijven. De gasaanvoer vanuit Noorwegen is iets lager op dit moment, door stakingen en wat onderhoud, maar er komt nog genoeg LNG aan wat een mogelijke opwaartse beweging tegenhoudt. De vooruitzichten zijn wel dat er nog genoeg aanvoer blijft naar de komende maanden toe, echter zien we weinig echt lange termijn contracten vanuit Europa omtrent LNG aanvoer gesloten worden waardoor Europa overgeleverd blijft aan de spotmarkt voor LNG. Dit zou een slimme strategie kunnen zijn als de vraag uit China uitblijft en men goedkoop kan blijven kopen, echter als de vraag uit China terugkomt in de markt kan er krapte ontstaan in de markt en kunnen de prijzen voor Q4 2023 en Q1 2024 wel eens hoger gaan noteren dan de niveaus welke wij nu zien (prijzen zo rond de €55/m<sup>3</sup>).




Historische momenten de afgelopen maanden. De laatste kerncentrales in Duitsland (3 stuks) zijn officieel van het net afgehaald en worden alleen als reservecapaciteit nog aangehouden voor een korte periode (eind 2023). De eerste uren op de EPEX spot markt waar negatieve prijzen gedurende een werkdag, en voor een aantal uren achtereenvolgend, werden geregistreerd waren ook een feit - en niet zo zuinig ook. De prijs daalde naar een prijs van -€195,41 /MWh wat geen nieuw record is, er is al vorig jaar een prijs geweest van -€222,-, maar nog nooit was er zo'n lage prijs op een werkdag en tussen de periode van 12 tot 17 uur negatieve prijzen te zien. Dit is natuurlijk logisch nu het opgestelde vermogen aan zon in Nederland de 20 GW nadert, maar levert de nodige problemen op qua netcongestie en ook aan ramp-up en ramp-down voor de conventionele (fossiele) centrales welke dat niet echt kunnen bijhouden. Het probleem kan dus als er nog meer zon- en windenergie in de mix komt alleen maar groter worden met enorme prijs delta's en stijgende onbalans kosten - wat ook mogelijkheden biedt voor partijen welke hier op kunnen inspelen - maar dat is voor veel partijen nog ver van hun bed.




Het aantal faillissementen in Nederland versneldt in 2023 met maar liefst +52%. Wereldwijd staat het aantal faillissementen nu op +21%, waarbij Nederland de koploper is - gevolgd door de VS met 49%. In absolute termen komt dit neer op een verwachting van 3270 faillissementen in 2023 en in 3520 in 2024. Dat ligt weer dicht bij het gemiddelde van de jaren vóór de pandemie (3760 gemiddeld tussen 2017-2019). Economen roepen nog steeds dat dit geen probleem is, maar met een aanhoudend stijgende rente, hoge inflatie, hogere loonkosten - en verdere economische onrust kan dit wel eens hoger uitpakken dan de verwachting.

#### Fossiele Brandstoffen




De olie prijs is de afgelopen maand iets opgelopen door productiebeperkingen welke gepubliceerd zijn vanuit de OPEC+ landen. De productie wordt beperkt om de prijs weer voorzichtig te laten stijgen om de prijs op een niveau te krijgen waar de producerende landen blij van worden. Deze prijs ligt normaliter tussen de \$80-\$90 per vat. Een hogere prijs zorgt voor te weinig vraag en teveel redenen om naar meer (duurzame) alternatieven te gaan kijken en een te lage prijs levert problemen op voor de producerende landen om hun balansen op orde te houden. De verwachting is wel dat met nu ook een economische vertraging in de VS, dat de vraag verder kan dalen. Rusland moet nog steeds zijn olie verkopen met een korting t.o.v. de BRENT benchmark prijs, maar heeft een nieuwe koper gevonden in Pakistan. De Pakistani's zijn de nieuwste koper van de goedkopere olie naast landen zoals China, India, Saoedi-Arabië, Zuid-Afrika - om maar een paar voorbeelden te geven dat Rusland nog steeds genoeg geld kan verdienen desondanks de sancties van de Europese Unie.




We zien een stijging in de kolennprijs wat op zich vreemd is voor de tijd van het jaar. De winter is voorbij en de opwek vanuit wind- en zonopwek zal alleen maar gaan toenemen. Het lijkt erop dat de Aziatische kopers nu in de markt aan het concurreren zijn op importhoeveelheden voordat het koelseizoen zal gaan beginnen. Dit terwijl aan de Europese kant wij waarschijnlijk het dieptepunt in 8 maanden gaan bereiken qua importhoeveelheden. Door de hoge kolennprijs en de nog steeds hoge CO<sub>2</sub> prijs is het nu ook aantrekkelijker om met gascentrales elektriciteit te produceren - en is er nog geen probleem in Europa te vinden door deze hoge kolennprijs.

#### CO<sub>2</sub> Rechten




De markt voor CO<sub>2</sub> rechten had een kleine opleving aan het einde van maart, om wederom te dalen naar het niveau van begin maart - rond de €85,-. De prijzen stegen doordat een aantal bedrijven welke onder het ETS systeem vallen een deadline hadden om hun rechten in te kopen. Door de hoge aankoopprijs het afgelopen jaar hadden een aantal grote kopers de aankopen voor het jaar 2022 zo lang mogelijk uitgesteld. Rond de deadline werden er dus grote aantallen gekocht om de verplichtingen na te komen en steeg de prijs - een andere meer fundamentele reden was er niet.


#### Financiële cijfers



De inflatie was 4,5% in maart. De inflatie ging hard omlaag door de forse daling van de energieprijzen, maar maskeert de onderliggende problemen. De loonkosten blijven stijgen en ook de voedselkosten blijven stijgen, waardoor een stijging in de rente komende maand (mei) aannemelijk is - vanuit de ECB om de inflatie verder te drukken. De verwachting is wel dat de stijging mogelijk maar 25 basispunten zal zijn, wat weer meer problemen zal opleveren voor bedrijven die moeten lenen en ook mensen die huizen willen aankopen.



De ECB heeft de rentestand nu opgedreven naar 3,5% om de inflatie te beteugelen, met dus de verwachting dat deze naar minimaal 3,75% gaat in mei. De verwachting is van de ECB dat ze de inflatie hiermee verder gaan beteugelen, maar het lijkt er niet echt op. Dat vorige maand de inflatie in Nederland uit kwam op een niveau onder de 5% maskeert de onderliggende problemen - want er is nog meer prijsdruk te vinden in de cijfers van de kerninflatie (7,6%) en voedselprijnsinflatie (15,1%) Wij verwachten dan wel weer hogere inflatiecijfers in de komende maanden.

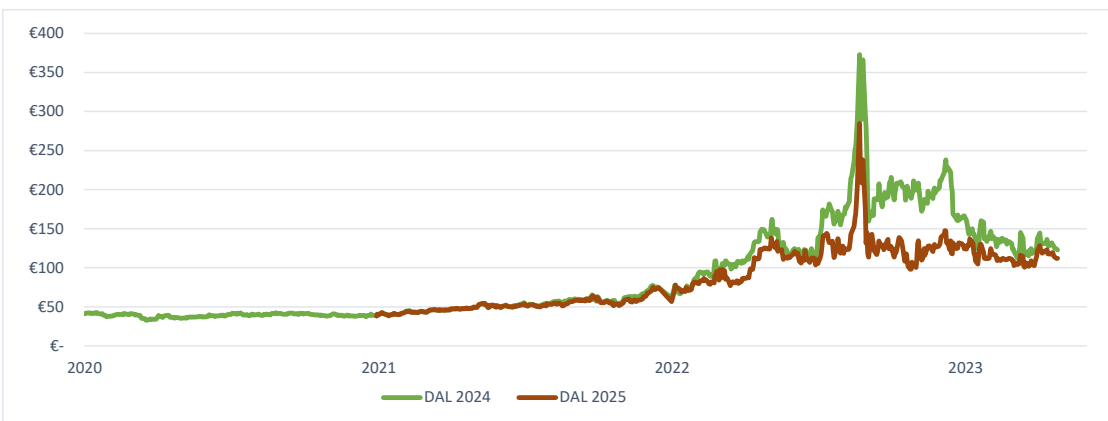


De € / \$ wisselkoers is nu voor het eerst sinds april vorig jaar boven de 1.10 te vinden. De koers daalde door de betere inflatiecijfers vanuit de VS, waardoor rentestijgingen minder aannemelijk zijn - en dus voor beleggers minder aantrekkelijk wordt. De lagere dollarkoers is gunstig aan de ene kant voor ons, door lagere olie kosten, maar aan de andere kant voor export naar de VS minder goed.

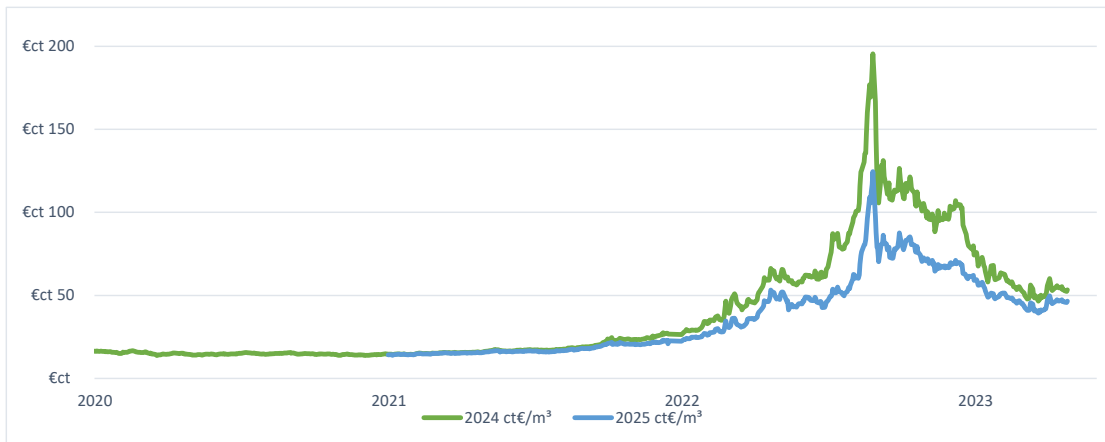
## Lange termijn prijzen



	PIEK 2024	PIEK 2025	DAL 2024	DAL 2025	Gas 2023	Gas 2024	Olie	Kolen	CO <sub>2</sub>	€//\$
25-4-2023	€ 145,62	€ 134,69	€ 122,80	€ 112,07	€ct 53,37	€ct 46,53	\$80,77	\$123,17	€ 86,99	\$1,10
24-4-2023	€ 145,07	€ 133,85	€ 123,95	€ 111,97	€ct 52,44	€ct 45,71	\$82,73	\$118,79	€ 88,39	\$1,10
21-4-2023	€ 146,24	€ 135,35	€ 125,39	€ 113,82	€ct 52,90	€ct 46,02	\$81,66	\$119,67	€ 89,72	\$1,11
20-4-2023	€ 148,89	€ 138,26	€ 128,00	€ 116,47	€ct 53,44	€ct 46,40	\$81,10	\$119,55	€ 91,96	\$1,10
19-4-2023	€ 148,87	€ 137,19	€ 129,03	€ 119,60	€ct 53,49	€ct 46,34	\$83,12	\$115,91	€ 94,45	\$1,10
18-4-2023	€ 151,63	€ 137,48	€ 131,77	€ 118,26	€ct 55,23	€ct 47,40	\$84,77	\$114,39	€ 95,31	\$1,10
17-4-2023	€ 145,07	€ 135,33	€ 130,17	€ 117,54	€ct 54,48	€ct 46,90	\$84,76	\$113,76	€ 93,04	\$1,09
Uitgedrukt in	€/MWh				€ct/m <sup>3</sup>		\$ / VAT	\$ / MT	€/MT	\$

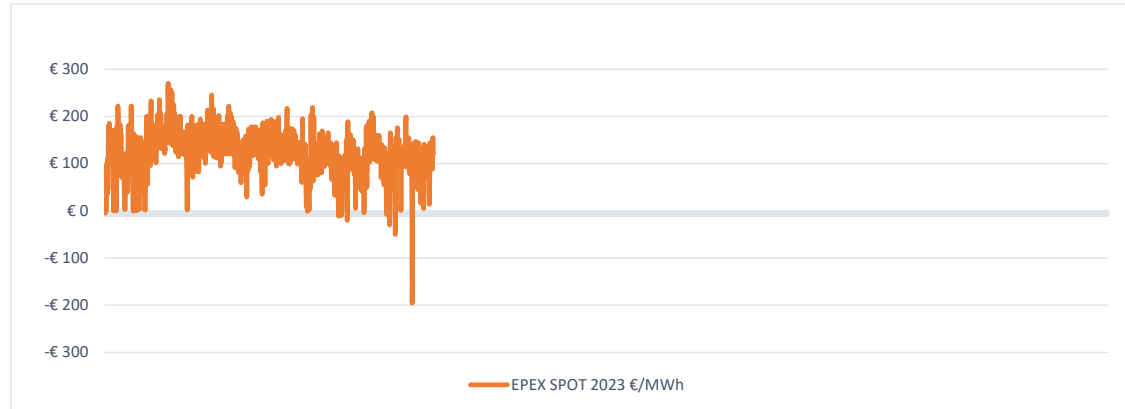


De maandelijkse marktupdate is een publicatie van Cinergie alle rechten voorbehouden. Deze publicatie bevat algemene prijsinformatie en kan niet worden opgevat als juridisch danwel financieel advies voor specifieke situaties. Deze data wordt uitsluitend ter informatie verstrekt. ■



De maandelijkse marktupdate is een publicatie van Cinergie alle rechten voorbehouden. Deze publicatie bevat algemene prijsinformatie en kan niet worden opgevat als juridisch danwel financieel advies voor specifieke situaties. Deze data wordt uitsluitend ter informatie verstrekt. ■

**dagmarkt prijzen**



2023	Piek*	Dal*	Gas**
Januari	€ 162,47	€ 106,11	€ct 66,11
Februari	€ 146,89	€ 128,31	€ct 55,92
Maart	€ 108,26	€ 102,53	€ct 46,54
April	€ 92,73	€ 103,91	€ct 45,95
Mei	-	-	-
Juni	-	-	-
Juli	-	-	-
Augustus	-	-	-
September	-	-	-
Oktober	-	-	-
November	-	-	-
December	-	-	-



2022	Piek 2022	Dal 2022	Gas 2022
Januari	€ 234,29	€ 168,51	€ct 85,19
Februari	€ 193,56	€ 157,03	€ct 81,65
Maart	€ 275,98	€ 255,17	€ct 132,02
April	€ 210,41	€ 189,63	€ct 104,58
Mei	€ 178,61	€ 185,53	€ct 91,27
Juni	€ 214,70	€ 210,86	€ct 104,49
Juli	€ 313,87	€ 305,44	€ct 168,58
Augustus	€ 463,96	€ 439,85	€ct 233,29
September	€ 379,27	€ 322,94	€ct 188,70
Oktober	€ 181,43	€ 144,66	€ct 81,80
November	€ 223,19	€ 156,43	€ct 92,07
December	€ 325,86	€ 224,69	€ct 118,00

\* De Elektriciteit prijzen zijn berekend door het gemiddelde van de uur noteringen, die tot nu toe in 2023 hebben plaatsgevonden, gesplitst in piek en dal voor elektriciteit en te vermeerderen met de contractuele opslagen. Deze tarieven staan nog niet vast voor april voor elektriciteit en voor gas en zijn puur ter indicatie zodat u kunt zien welke beweging op de dag markt plaatsvindt.

\*\*De gasprijs is berekend door het gemiddelde van de dag noteringen, die tot nu toe in 2023 hebben plaatsgevonden te nemen, en te vermeerderen met de contractuele opslagen voor kleinverbruik. Deze zijn hoger dan voor GXX aansluitingen. De tarieven voor GXX aansluitingen worden na bekendmaking van de definitieve tarieven maandelijks gedurende 2023 losstaand naar klanten met een GXX aansluiting gecommuniceerd.